

همای پیروزی

قهرمانی یا همگانی بیش از پیش فراهم آورد. در عکس دختر ورزشکار ایرانی دست‌تنهاست. او حامی و همراهی ندارد. نه نشانی از همقطاران زن حول او می‌بینیم و نه خبری از مسئولان فدراسیون یا تیم فنی و تدارکات یا سرمربی است. عکس تنهایی مطلق ورزشکار و شوق او به پیشروی را به تصویر کشیده است. همچنین در عکس پسران نیز به کمک و همیاری ملی‌پوش هم‌تیمی خود نیامده‌اند. در حقیقت هم رشته ورزشی او روئینگ تک‌نفره هست و همین‌که به‌صورت نمادین نیز از این جهت ورزشکار در نوعی انزوا است اما او هرگز منفعل نیست بلکه مصمم به نظر می‌رسد. حسینی، بارگران قایق را متحمل شده و خم به ابرو نیاورده تا نشان دهد زنان ایرانی نیز می‌توانند با رعایت موازین و ملاحظات فرهنگی و رسمی، دوشادوش مردان در عرصه ملی افتخار آفرینی کرده، پرچم کشور را به اهتزاز در بیاورند و نماینده‌ای شایسته از زنان فعال اجتماعی باشند که نقش‌های غیر سنتی برای خود تعریف کرده و در این میدان می‌پوبند. در عکس قایق نمادی از تحرک و پویای است. نگاه تعاملی او در این عکس روایی نیز به ما دوخته شده و گویا میل به دیده شدن دارد. درعین حال در مسیر حرکت ورزشکار در سمت راست قاب مانعی دیده می‌شود که سد راه ورزشکار ملی نشده است. ورزشکار ما نیز بی‌اعتنا به حواشی و کاستی‌ها مسیر خود را می‌پیماید. به‌رغم همه این نشانه‌های امیدبخش، این روزها که ما این عکس را به تحلیل نشسته‌ایم، ملی‌پوش سابق اجباراً بازنشسته شده و از ورزش قهرمانی با کوهی از گلایه و دلخوری کنار کشیده است. با همه این تفاسیر نباید از یاد برد که گشایش‌های معاصر در ورزش زنان ایران موهون تلاش‌ها و سختکوشی امثال هما حسینی است که در دهه هفتاد و هشتاد با جسارت در عرصه ورزش کوشیدند؛ باشد تا همای پیروزی بر دوش ورزشکاران وطن افتد.

منبع: منظمی، مریم؛ علم، شهرام؛ شتاب بوشهری، ناهید (۱۳۹۰) **تعیین عوامل مؤثر بر توسعه تربیت بدنی و ورزش بانوان جمهوری اسلامی ایران، فصلنامه مدیریت ورزشی دوره ۳، شماره ۱۰، پاییز.**

«فدراسیون قایقرانی، کانو و کایاک». مسیری که ورزشکار زن طی می‌کند شبیه یک پُل است؛ اما این پُل که قرار است او را به سطح آبی دریاچه برساند به‌صورت غریبی رنگ آبی و سفید دارد. این مسیری به‌سوی یک چالش است؛ نبرد اراده و نیروی طبیعی آب. ورزشکار زن باحجاب اسلامی در عکس حاضر و آماده ورزش و تمرین حرفه‌ای است. پوشش او شامل جوراب، شلوار، پیراهن، مقنعه و کلاه ورزشی با نشان پرچم کشور است. دست‌های او تنومند و قوی به نظر می‌رسند و نشانی از اضافه‌وزن در بدن ورزشکار مشاهده نمی‌شود. به طرز غریبی در عکس زن ورزشکار پیشتاز و جلوتر از مردان است. آنها هنوز مشغول آماده‌سازی‌اند اما او زودتر از سه چهار نفر دیگر می‌خواهد وارد میدان رقابت و تلاش شود. چهره هما حسینی خندان و امیدوار است. او نشانی از خستگی و ضعف در چهره و قامت بلندش ندارد. این امر می‌تواند عزم و اراده زن ورزشکار ایرانی را برای هم‌اوردی با رقبا و موانع نرم‌افزار و سخت‌افزاری داخلی و خارجی در عرصه ورزش نشان بدهد. می‌دانیم امروزه در بیشتر جوامع، زنان از فرصت‌هایی برابر برای شرکت در فعالیت‌های ورزشی محروم بوده و با محدودیت‌هایی مواجه‌اند؛ محدودیت‌های ساختاری و مدیریتی، محدودیت‌های مالی و امکاناتی، فرهنگی و اجتماعی. اما این محرومیت‌ها در ایران به دلایل مختلف، به‌ویژه شرایط فرهنگی و اجتماعی حاکم بر کشور بروز و ظهور بیشتری دارد (منظمی و دیگران، ۲۰۱۱) اشکال مختلف تبعیض در ورزش زنان در جهان و ایران شامل نابرابری دستمزد، نابرابری امکانات در دسترس ورزشی برای ارتقای زنان ورزشکار، عدم پوشش رسانه‌ای ورزش زنان، حضور کمتر مسئولان زن در ارگان‌های ورزشی و ساختارهای مدیریتی و اختصاص درصد پایین بودجه ورزش به زنان است. با این همه ورزش زنان از دهه هفتاد رفته‌رفته رشد بسزایی پیدا کرد و ورزشکاران زن رغبت بیشتری برای رقابت در عرصه محلی، استانی و ملی و بین‌المللی پیدا کردند. دولت در ادوار مختلف نیز با گفتمان‌سازی در طول چند دهه در عرصه فرهنگ عمومی تلاش کرد تا بر برخی موانع و تنگ‌نظری‌ها فائق آید و زمینه را برای فعالیت نیمی از جمعیت ایران جهت ورزش

از اهمیت وی در چشم و منظر عکاس است. عکس واحد چند پلان مختلف است. چهار نفر غیر از هما حسینی که در پیش‌زمینه و پلان اول قاب عکس قرار دارند در پلان دوم و سوم و پشت سر هما حسینی به‌صورت اتفاقی قرار گرفته‌اند. در پلان دوم عکس، ورزشکار آقایی ملاحظه می‌شود که در حال آماده شدن برای ورود به رودخانه و پارو زنی است. نوع ایستادن او که حالت ثابت ندارد نشان می‌دهد وی مشغول آماده‌سازی بدنی، تمرین، گرم کردن یا به پا کردن کفش باشد. در پلان سوم و گوشه سمت چپ عکس یک ورزشکار که کلاه نقاب‌دار به سر دارد به سمت دری نزدیک می‌شود که مجاور آن نام رستوران را به خود پذیرفته است. کمی آن‌سوتر، آقایی نشسته با پوشش متمایز در حال انجام کاری است. گویی چیزی یا وسیله‌ای را واریسی یا آماده می‌کند. آن‌سوتر یعنی در منتهی‌الیه سمت چپ کادر آقایی دیگر که به نظر ورزشکار می‌رسد در حال خارج شدن از کادر است. پوشش او پوششی، ورزشی است و چوب یا وسیله‌ای در دست راست دارد که احتمالاً از وسایل پارو زنی است. هما حسینی نیز در پیش‌زمینه عکس بر سمت راست دوشش قایقی پر از وسایل ایمنی حمل می‌کند. نوع حمل او و شیوه استقرار انبوه وسیله و قایق با آن فرم هندسی خاص و بد بارش گویای آن است که ورزشکار با خصایص هندسی وسایل جهت جابه‌جایی کاملاً آشناست. شمایل او، شمایل ورزشکاری حرفه‌ای است که در ساحت ورزش قهرمانی به رقابت می‌پردازد. در گوشه سمت چپ و در انتهای ترین پلان عکس ماشین‌های زیادی پارک شده‌اند که نشان می‌دهد در حوالی این محل ساختمان‌های اداری وجود دارد. به‌جز این اتومبیل‌ها تعداد زیادی قایق پارو زنی به صورت پلکانی در عکس دیده می‌شود. افزون بر این در عکس شاهد سازه‌های بتنی، فضای سبز، چراغ‌های روشنایی و نورافکن هستیم. قایق‌ها روی سقف ساختمانی واقع شده‌اند که به نظر سالن مستطیل شکل تدارکات یا رختکن ورزشکاران باشد. سازه‌های بتنی در عکس فرسوده به نظر می‌رسند و کفپوش سیمانی نیز رنگ و رو رفته و مستهلک شده‌اند. طراحی بصری فضا نیز رنگ و لعاب چندانی ندارد و هم شان و اندازه آنچه به انگلیسی زیر آن قید شده نیست:

آرش حسن‌پور
پژوهشگر مطالعات تصویری

عکس خارجی است و در فضایی عمومی (اماکن ورزشی) و نه خصوصی به نام مجموعه ورزشی آزادی تهران گرفته شده است. اینجا حاشیه دریاچه مصنوعی آزادی است. این محل به‌خصوص محل تمرین و مسابقه و آماده‌سازی ورزش‌های آبی و قایقرانی تیم‌های ملی زنان و مردان جمهوری اسلامی ایران است و افزون بر آن کمپ تیم‌های ملی و فضاهای ورزشی و آماده‌سازی ورزشکاران نیز به‌صورت متمرکز در همین محل واقع شده است. عکس در روشنی روزی آفتابی گرفته شده است و نورهای عکس مصنوعی نیستند. از سایه‌های موجود در کادر میانی عکس می‌توان حدس زد با ساعات نیمروزی مواجه هستیم. عکس ازجمله عکس‌های خبری - ورزشی و توصیفی - توضیحی است که به‌منظور گزارشی واقع‌بینانه و بی‌طرفانه ثبت و مستند شده است اما درعین حال ترکیب عناصر و ژست ورزشکار حاضر در عکس، ترکیبی دیدنی و تماشایی فراهم ساخته است که عکس را بدل به امری خوانش‌پذیر و جذاب از حیث دیداری ساخته است.

ورزشکاری که در عکس می‌بینیم دختر ورزیده و قهرانی به نام هما حسینی است که در حال آماده‌سازی خود برای رقابت‌های المپیک ۲۰۰۸ پکن چین است. هما حسینی ملی‌پوش سابق تیم ملی قایقرانی ایران در رشته روئینگ در دهه هشتاد بوده است. وی پرچمدار کاروان ایران در المپیک پکن بوده و به‌عنوان یک زن ایرانی، صاحب چنین افتخاری شده است. حضار موجود در این عکس پنج نفرند. از این پنج نفر به نظر می‌رسد چهار نفر ورزشکار باشند و یک نفر درگیر تدارکات یا مسئول فنی ساختمان‌ها یا وسایل ورزشی مجموعه ورزشی آزادی باشد. عکس از نمای نزدیک و هم‌مطراز گرفته شده و حضور ورزشکار در نقطه طلایی عکس همه حاکمی